

Posavska komunalna podjetja: Skupaj za boljšo družbo

Pobudi, s katero želijo slovenska komunalna podjetja spodbuditi k pitju pitne vode iz pipe, ponovni uporabi in odgovornemu potrošništvu se pridružujejo tudi podjetja Kostak, Komunala Brežice, Komunala Sevnica in Komunala Radeče.

Pod okriljem Zbornice komunalnega gospodarstva je novembra zaživela pobuda Skupaj za boljšo družbo, s katero želijo slovenska komunalna podjetja spodbuditi posameznike k ravnanju v skladu z načeli trajnostnega razvoja, predvsem pitju vode iz pipe namesto iz plastenk, odgovornemu potrošništvu in ponovni uporabi.

V okviru pobude so nastale koristne in zanimive vsebine, ki bodo uporabnikom posredovane na različne načine: na spletnih straneh komunalnih podjetij, v lokalnih medijih in z obvestili na mesečnih položnicah za komunalne storitve. Namen komunalnih podjetij je, da bi ideje pobude Skupaj za boljšo družbo posvojilo čim več posameznikov, ki bi se jim pridružili v prizadevanjih za boljšo družbo in trajnostni razvoj.

SKUPAJ ZA BOLJŠO DRUŽBO

SLOVENSKA KOMUNALNA PODJETJA

Voda iz pipe

Komunalna podjetja želijo s pobudo Voda iz pipe spodbuditi pitje vode iz pipe, kjer je to le mogoče, poleg tega pa okrepiti zavedanje pomena varovanja vodnih virov. Kakovost pitne vode v Sloveniji je namreč odlična in premalo se zavedamo, kakšno prednost je na vsakem koraku dostopna sveža in zdrava pitna voda.

Zakaj je voda iz pipe boljša od ustekleničene?

Ustekleničena voda je precej dražja od vode iz pipe, poleg tega pa povzroča odpadke in zato 100-krat bolj obremenjuje okolje kot voda iz pipe. Po celem svetu ustvari približno 1,5 milijona ton plastičnih odpadkov. Res je, da danes veliko odpadkov že recikliramo, a jih še vedno preveč konča na odlagališčih. Biološka razgradnja plastenk za vodo pa lahko traja tudi do 1.000 let.

Ustekleničena voda pogosto vsebuje več bakterij in nečistoč od vode iz pipe. Prepotuje dolgo pot in pogostokrat mine dolgo časa, preden iz skladišča pride do vas. Kakovost pitne vode v Posavju je odlična in kadarkoli odpremo pipo, se lahko v trenutku odžejamo, ne da bi morali za to v trgovino. Zakaj bi potem zapravljali denar, dragoceno energijo in naravne vire za nekaj, kar priteče skoraj zastonj iz pipe v našem lastnem domu, medtem ko 18 % svetovnega prebivalstva nima dostopa do pitne vode?

10 razlogov za pitje vode iz pipe

1. Voda najbolj odžaja.
2. Blagodejno vpliva na počutje.
3. Blaži glavobole in mnoge druge težave.
4. Pomaga pri uravnavanju telesne teže.
5. Spodbuja pozitivno razmišljanje.
6. Na voljo je v neomejenih količinah.
7. Je povsod dostopna in ugodna.
8. Je najbolj ekološka, saj ne povzroča nobenih odpadkov.
9. Samo voda iz pipe je ves čas pod nadzorom.
10. Samo voda iz pipe je ves čas sveža.
11. Voda iz pipe. Že pri vas doma.

Naša voda iz pipe je dobra, čista in varna

Komunalni sistemi oskrbe z vodo so pod strožjim nadzorom kot industrija ustekleničene vode. Le tako lahko podjetja, ki pri nas skrbijo za vodno oskrbo, zagotavljajo visoko kakovost pitne vode. Ustekleničeno vodo pregledajo, preden se odpravi na pot. Nikoli pa ne vemo, kako dolga je bila ta pot in koliko postankov je naredila voda, preden je prišla do nas.

Nekaj predlogov za pitje vode iz pipe:

- Odprite pipo doma in v službi. Na sestankih in praznovanjih.
- Ko odhajate od doma, si vodo natočite v steklenico, ki jo lahko večkrat uporabite.
- Namesto vode z umetnimi okusi v vrč vode rezino limone, limete, kumare ali jo oplemenitite z zelišči, na primer z meto ali meliso. Taka voda je ne le bolj zdrava, je tudi boljše in bolj naravnega okusa (če ga primerjamo z okusom umetnih arom), poleg tega pa bo vrč s tako vodo tudi paša za oči.
- Navdušite tudi ostale družinske člane, prijatelje, sodelavce, da začnejo piti vodo iz pipe.

Enkratno je stvari uporabljati večkratno

Del pobude **Enkratno je stvari uporabljati večkratno** je posvečen področju ravnanja z odpadki, njen ključni cilj pa je predstaviti pomen ponovne uporabe in na dolgi rok spremeniti vedenje prebivalcev, zmanjšati količino odpadkov in usmerjati še uporabne stvari tja, kjer jih družba najbolj potrebuje. Predvsem se je treba zavedati, da je najboljši odpadki tisti, ki sploh ne nastane.

Ponovna uporaba

Tisto, česar ne potrebujemo več, ni odpadki, pač pa priložnost, da predmet v enaki obliki uporabi nekdo drug ali pa z manjšimi posegi dobi drugo življenje. Premislite, ali za staro posteljnino, čevlje ali gospodinjski aparat, ki ste ga nadomestili z novim, res ni druge možnosti, kot da jih zavržete. Ko namreč zavržemo določen izdelek, zavržemo tudi vse vire, ki so bili porabljeni v njegovem življenjskem ciklu.

Ponovna uporaba ni zgolj enkratno dejanje, temveč je odnos do stvari, miselnost in življenjska filozofija, ki jo lahko udeležimo s tremi preprostimi koraki.

Premislite – že med nakupovanjem premislite, ali izdelek resnično potrebujete in ali lahko kupite tak izdelek, ki vam bo služil večkrat.

Predelajte – preden zavržete izdelek, razmislite, ali ga lahko kako drugače uporabite, mu z manjšimi posegi spremenite namembnost ali ga nekemu podarite.

Ponovno uporabite – uporabljajte izdelke za večkratno uporabo, kupujte rabljene in predelane izdelke.

Naj odvečne stvari ne končajo med odpadki – nekaj nasvetov, kam s stvarmi, ki jih ne potrebujete več

Premajhna oblačila, smuči in električni mešalnik, ki ga niste uporabljali že leta. Tetina posteljnina, stare značke, škafli neuporabljene kopalniške ploščice. Pasji povodec, deset let staro kolo, kuhinjski stoli, stari izvodi Cicibana ... Za vas so te stvari brez vrednosti in bi jih brez težav lahko odložili med odpadke. Kaj pa, če jih nekdo potrebuje in bi jih lahko koristno uporabil? Odvečne predmete lahko prodate s pomočjo oglasa, na sejmu starin ali pa jih podarite dobredelnim organizacijam in centrom ponovne uporabe. Otroško opremo lahko prodate preko komisije prodajalne. V zavetiščih za živali z veseljem sprejmejo povodce, ovratnice, hrano, stare odeje in brisače.

Preprečevanja nastajanja odpadkov

Ločevanje odpadkov je pomembno, še boljše kot to pa je, da poskusimo preprečiti njihovo nastajanje, kar lahko storimo z majhnimi spremembami v vsakdanjem življenju. Odpadki nastajajo ob vsem, kar počnemo – tako doma, v šoli ali v službi, zato moramo do tega pristopiti odgovorno in zavestno preprečevati njihov nastanek.

V trgovini

- Preden greste po nakupih, si napišite nakupovalni seznam stvari, ki jih zares potrebujete. Količino nakupov prilagodite svojim potrebam. Pozorni bodite tudi na rok uporabe, še posebej pri hitro pokvarljivih izdelkih.
- Pred nakupom dobro premislite, ali izdelek resnično potrebujete. Vedno shranite račun in poskusite neposrečen nakup zamenjati za dobropis.
- Pri kupovanju živil in vsakdanjih potrebščin izbirajte izdelke s čim manj embalaže. Skušajte se izogibati nakupovanju pakirane sadja in zelenjave ter individualno zapakiranih živil (npr. piškotov, čokolad).

Doma

- Za na pot si nalijte vodo v stekleničko za večkratno uporabo.
- Kadar je mogoče, skušajte uporabljati naprave, ki jih lahko priključite na električno omrežje. Če aparat zahteva uporabo baterij, se odločite za takšne, ki jih lahko ponovno napolnite.
- Kadar organizirate piknik ali zabavo, se poskušajte izogniti embalaži za enkratno uporabo, kot so plastični pribor, lončki in krožniki.
- Biološko razgradljive odpadke po možnosti kompostirajte doma. Pridelali boste kakovosten humus, ki ga lahko uporabljate na domačem vrtu in pri presajanju rož.

V službi

- Tiskajte obojestransko in le dokumente, ki jih zares potrebujete.
- Izogibajte se lončkom za enkratno uporabo iz kavniških avtomatov ter avtomatov za vodo. Namesto tega raje uporabljajte steklene kozarce in skodelice.
- Ko si v službo prinesete doma pripravljeno obroko, hrano shranite v posode za večkratno uporabo in se izogibajte plastičnim posodam za enkratno uporabo, aluminijastim ter plastičnim folijam.

Problematika zavržene hrane

Zadnji podatki za Slovenijo so pokazali, da vsako leto zavržemo 170.000 ton hrane, kar je približno 82 kilogramov na prebivalca. To pomeni, da zavržemo tretjino vse kupljene oziroma pripravljene hrane, kar ni zgolj obremenjujoče za okolje, ampak tudi za naše denarnice. Raziskava Evropske komisije je namreč pokazala, da v povprečnem evropskem gospodinjstvu na tak način vržemo stran 250 evrov na leto.

Kako lahko spremenimo svoj odnos in zmanjšamo količino zavržene hrane?

Načrtujte svoje nakupe. Preverite, katere sestavine že imate doma, nato napišite seznam živil, ki jih še potrebujete. Kupujte nepakirano sadje in zelenjavo, saj tako lahko kupite ravno toliko, kolikor potrebujete.

Preverite datume. Če živila ne potrebujete takoj, izberite raje živilo z daljšim datumom uporabe ali pa ga kupite, ko ga boste res potrebovali. Živilski izdelki so varni za uporabo tudi po datumu, navedenem ob oznaki »uporabno najmanj do«.

Poskrbite za ustrezno vzdrževanje hladilnika. Preverite tesnila in temperaturo hladilnika. Da bi hrana dolgo ostala sveža, jo je treba shranjevati na temperaturi od 1 do 5 °C.

Poskrbite za red v hladilniku. Novo kupljene izdelke postavite zadaj, izdelke, ki so že v hladilniku, pa premestite naprej. S pravilnim zlaganjem hrane vam hrane s pretečenim rokom uporabe ne bo treba metati proč.

Uporabite ostanke hrane. Ostanke hrane lahko uporabimo za matico ali večerjo naslednji dan ali jih zamrznemo. Iz sadja lahko naredimo sok ali sladico, iz manj sveže zelenjave pa lahko pripravimo juho. Tudi kulinarčni portali in forumi ponujajo obilo idej, kako porabiti kuhane testenine, krompir ipd.

Hrano zamrznite. Odvečne obroke lahko zamrznemo in jih uporabimo takrat, ko nimamo časa, da bi pripravili cel obrok, ali smo preveč utrujeni, da bi kaj skuhal. Enako lahko storimo z večjo količino kruha, mesa ali zelenjave.

Tudi vi lahko z majhnimi dejanji vsak dan storite nekaj za svoje okolje in spreminjate svet na bolje.